

HLAVNÉ MESTO SLOVENSKEJ REPUBLIKY BRATISLAVA

mestský kontrolór

Stanovisko

k Návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2015

Stanovisko k Návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy (ďalej len HMSR Bratislava alebo mesto) za rok 2015 (ďalej len záverečný účet alebo ZÚ) je predkladané v súlade s §18f, ods. 1, písm. c) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a na základe § 16 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Mestský kontrolór HMSR Bratislavy podáva stanovisko k vybraným častiam záverečného účtu z hľadiska dodržania:

- zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení,
- zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy,
- zákona č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve,
- ďalších zákonov a predpisov súvisiacich najmä s hospodárením s prostriedkami HMSR Bratislavy a nakladaním s majetkom mesta.

Stanovisko je vypracované k návrhu záverečného účtu, ktorý bol zverejnený dňa 13.6.2016 na verejnú diskusiu na webovej stránke HMSR Bratislava v súlade s § 9, ods. 2 Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Aj za rok 2015 konštatujem súlad záverečného účtu so zákonom č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Podľa neho záverečný účet mesta obsahuje predovšetkým:

1. údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10, ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou,
2. bilanciu aktív a pasív,
3. prehľad o stave a vývoji dlhu,
4. údaje o hospodárení príspevkových a rozpočtových organizácií v jeho pôsobnosti,
5. prehľad o poskytnutých zárukách podľa jednotlivých príjemcov,
6. údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti,
7. hodnotenie plnenia programov schválených rozpočtom.

Predkladané stanovisko sa opiera o kontrolné poznatky mestského kontrolóra HMSR Bratislavy a Útvaru mestského kontrolóra HMSR Bratislavy (ďalej len ÚMK) za rozpočtový rok 2015, ako aj individuálne úkony súvisiace so spracovaním tohto stanoviska k ZÚ vykonávanými v roku 2016.

Návrh rozpočtu na rok 2015 bol schválený ako trojročný rozpočet na roky 2015 až 2017 uznesením č. 104/2015 zo dňa 9.4.2015.

Podľa vývoja hospodárenia bolo v priebehu roka nevyhnutné v niektorých príjmových a výdavkových položkách zrealizovať úpravy v súlade s §14 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktoré sa uskutočnili na základe schválených zmien rozpočtu mestským zastupiteľstvom HMSR Bratislavy (ďalej len zastupiteľstvo) na jeho zasadnutiach a v porovnateľnom rozsahu počtu zmien v rámci splnomocnenia primátora mesta zastupiteľstvom.

Zastupiteľstvo sa zaoberalo zmenami rozpočtu na rok 2015 na svojich štyroch zasadnutiach (v predchádzajúcom roku to bolo šesť zmien rozpočtu), a to v mesiacoch jún, september, november a december. Prihliadnuc na skutočnosť, že prvý štvrťrok hodnoteného roka mesto hospodáril v rozpočtovom provizóriu je zrejmé, že v roku 2015 HMSR Bratislava venovalo primeranú pozornosť riešeniu závažnejších zmien rozpočtu ich predkladaním na rokovania zastupiteľstva. Ďalších šesť úprav, a to v mesiacoch máj, jún, júl, august a 2 x december, uskutočnil primátor mesta (v roku 2014 uskutočnil dve úpravy) na základe splnomocnenia zastupiteľstva uznesením 100/2015 zo dňa 9.4.2015. Práca s rozpočtom bola pravidelná a podrobná, nie však rovnako dôsledne v rámci rôznych programov, najmä však v rámci štruktúry príjmov. Na tomto mieste aspoň jeden príklad: položka iných nedaňových príjmov zaznamenala výrazné navýšenie (+3,0 mil. €) v druhej polovici novembra a následne o 20 dní ešte o 0,9 mil. €, obe schválením zastupiteľstvom. Výsledok však bol nenaplnenie rozpočtu v tejto položke o viac než jeden mil. €. Podobné prípady svedčia o skutočnosti, že nie všetci nositelia zodpovednosti za štruktúru programových výdavkov, ale aj skladby príjmov rovnako zodpovedne komunikujú s oddelením prípravy a sledovania plnenia rozpočtu.

Podľa predložených podkladov z finančného oddelenia boli jednotlivé rozpočtové opatrenia premietnuté do rozpočtu hlavného mesta a kontrolou neboli zistené rozdiely. V rámci ostatného stanoviska bolo konštatované, že kontrola mala k dispozícii dve rôzne tabuľky, z ktorých nebolo zrejmé, ktorá platí, lebo primátor podpísal len sprievodný list. Preto som žiadal, aby primátor podpisoval konkrétne rozpočtové opatrenie, ktoré svojim rozhodnutím vykonáva. Kontrolou rozpočtových opatrení primátora bolo zistené, že mesto akceptovalo túto požiadavku, čím sa administratívnou presnosťou predchádza prípadnej nejednoznačnosti.

Plnením rozpočtového hospodárenia sa celoročne zaoberala pravidelná porada primátora HMSR Bratislavy (ďalej PPP). O vývoji rozpočtového hospodárenia boli na rokovania zastupiteľstva predkladané informácie v rámci informačného bloku. V čase rozpočtového provizória mesto venovalo primeranú pozornosť usmerňovaniu čerpania zdrojov v súlade so zákonom, o čom pravidelne informovalo na PPP a následne na rokovaniach zastupiteľstva.

I. PRÍJMY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA

Rok 2015 sa niesol v znamení dôrazu na dosiahnutie vyšších príjmov. Zamestnanci finančného oddelenia aj správcovia majetku zvýšili intenzitu svojej práce venovanej správnomu priradeniu príjmov mesta na bankových účtoch, čo sa pozitívne prejavilo na zvýšení príjmov mesta.

1.DAŇOVÉ PRÍJMY

Celkové daňové príjmy v roku 2015 predstavovali sumu 164 216 191 € (v r. 2014 boli vo výške 150 551 289 €) a boli plnené na rozpočet r. 2015 na 100,3 %. Medziročný index voči roku 2014 bol priaznivý (1,091). Vývoj v tejto skupine príjmov hodnotím veľmi pozitívne.

1. 1. **Príjmy z výnosu dane z príjmu fyzických osôb** (DPFO) dosiahli 106 610 406 €, (v r. 2014 len 93 734 535 €). Po priaznivom medziročnom vývoji 2014/2013 došlo opakovane k priaznivému medziročnému vývoju aj v roku 2015. Rozpočet bol správne nastavený už pri jeho schvaľovaní, ku korekciám rozpočtu došlo len jeho zvyšovaním realizovanými rozpočtovými opatreniami v závere roka. Pre úplnosť je vhodné dodať, že vývoj príjmu DPFO plne kopíruje výber tejto dane štátom a príprava jeho korekcií je závislá od oficiálne zverejňovaných informácií a samozrejme jej reálnym vývojom.

1. 2. **Daň z nehnuteľností** dosiahla hodnotu 27 540 010 €, (predtým 27 545 590 €) a na rozpočet bola plnená na 100,1 %, medziročne jej výber klesol o 5,6 tis. €. Skutočnosť, že pôvodný rozpočet na rok 2015 nebol upravovaný by naznačovala, že bol prijímaný s primeranou opatrnosťou. V hodnotiacej správe táto skutočnosť nie je dostatočne komentovaná. Už pri krátkej analýze základných údajov ovplyvňujúcich zdroje mesta v tejto časti daňových príjmov vykonanej UMK sa však objavili dve negatívne skutočnosti. Výber dane klesol, hoci jej výrub medziročne stúpol o takmer 400 tis.€. Zlý vývoj podčiarkuje skutočnosť, že aj inkaso pohľadávok sa zhoršilo, zvýšenie medziročne o cca. 6%.

1. 3. **Daň za špecifické služby** vo výške 30 065 775 € (29 271 164 € v r. 2014), bola plnená na rozpočet na 101,7% s medziročným indexom 1,027. Ani táto daň nebola upravovaná rozpočtovými opatreniami. Avšak v rámci nej z hľadiska jej skladby došlo k rovnakému navýšeniu rozpočtu (+250 tis.€) u dane za ubytovanie a ku zníženiu u jej najvýznamnejšej súčasti, a to u poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady (-250 tis. €). Výber dane za špecifické služby zaznamenal priaznivý vývoj ako z pohľadu medziročného, tak aj z pohľadu plnenia rozpočtu.

Do skupiny daňových príjmov patrí aj **daň za ubytovanie**. Táto daň v roku 2015 bola pôvodne rozpočtovaná vo výške zhodnej so skutočnosťou roku 2014, následne však bola vďaka priaznivému vývoju jej výberu zvýšená a bola aj prekročená o viac ako 160 tis. €, dosiahla hodnotu 3 166 138 €, (predtým 2 759 078 €). Na hodnotený rozpočet bola plnená na 105,5 % s mimoriadne priaznivým medziročným indexom. Ku komentáru na str. 6 dodávam, že dôvodom vyššieho výberu nebol len zvýšený počet priznaných ubytovaní. Za zmienku stojí aj skutočnosť, že u dane, kde sa pohľadávky pohybujú medzi 20 až 25% ich výberu, po dlhšom čase aj mierne zníženie medziročného salda stavu starších pohľadávok prispelo k prekročeniu rozpočtu. Ďalšou súčasťou tejto skupiny daní je **daň za užívanie verejného priestranstva**, jej výber bol takmer 850 tis. €. Pozitívne je, že u nej došlo k výraznému medziročnému nárastu o 17,5 %. U tejto dane sledujeme extrémne negatívny vývoj pohľadávok, tie sa pohybovali medzi 649 579 € v roku 2014, poklesli k 31.7.2015 na 557 391 € a na konci roka 2015 stúpili rekordne na 698 849 €. Najvýznamnejšou položkou dane za špecifické služby je **poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady**, u ktorých došlo v hodnotenom období k naplneniu v priebehu roka rozpočtovým opatrením znižovaných rozpočtovaných príjmov mesta. Medziročný index zaznamenal mierny nárast. Negatívom je, že zvyšovanie zaznamenávame aj u pohľadávok za tento poplatok, a to opakovane. Rastúce pohľadávky môžu čoskoro atakovať hranicu

dvadsiatich percent ich ročného inkasa! Pri tom stručný komentár informuje o zlepšenom výbere a platobnej schopnosti poplatníkov, čo žiaľ nemôžem potvrdiť. Aj pred rokom som konštatoval vhodnosť predloženia analýzy vývoja tejto významnej daňovej položky. Na moje odporúčanie nebolo reagované. Tu sa žiada dodať, že zlepšenie platobnej schopnosti je situácia, ktorá by v rovnakej miere mala ovplyvniť aj inkaso už spomínanej dane z nehnuteľností, čo však výsledky nepotvrdzujú. Problematike riešenia daňových pohľadávok sa budem podrobnejšie venovať v 2. polroku 2016 a zastupiteľstvo o nich budem informovať v správach mestského kontrolóra o pohľadávkach mesta počnúc rokovaním zastupiteľstva v októbri 2016.

2.NEDAŇOVÉ PRÍJMY A KAPITÁLOVÉ PRÍJMY

Celkové nedaňové príjmy dosiahli hodnotu 33 222 297 €, boli plnené na rozpočet 89,3 % s indexom 1,047 voči r. 2014. Nebol naplnený upravovaný rozpočet (zvyšovaný najmä v septembri a v novembri 2015) o takmer štyri mil. €, ale ani pôvodný schvaľovaný rozpočet.

2.1. **Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku** dosiahli 17 010 034 € (v r.2014 vo výške 15 490 170 €), boli plnené na rozpočet 94,3 %, medziročný index 1,098. Rozpočet bol v priebehu roka zvyšovaný, no nebol naplnený o cca. jeden mil. €. Aj v predchádzajúcom roku nebol naplnený o 1,3 mil. €. Nenaplnenie rozpočtu nie je zdôvodnené podobne ako nebolo zdôvodnené ani v minulom roku.

2.2. **Administratívne a iné poplatky a platby** predstavujú čiastku 6 166 092 € (6 362 265 € v r.2014), plnenie bolo v tejto ťažko rozpočtovateľnej položke priaznivé voči rozpočtu, voči predchádzajúcemu roku sme zaznamenali mierny pokles. V komentári je opakovane podrobne rozvedené, z čoho pozostáva táto časť nedaňových príjmov. Nakoľko však nie sú podrobnejšie rozpočtované, z komentára nie je možné zistiť, ktoré z deviatich položiek sa podieľajú na nenaplnení rozpočtu. Rozpočet bol v priebehu roka znížený, ale nebol naplnený, bez vysvetlenia. Odporúčam na tomto mieste záverečného účtu zaradiť rozpočtovú tabuľku bežne používaného štandardu.

2.3. **Prijaté úroky z domácich úverov, pôžičiek a vkladov** dosiahli historické minimum 10 659 € (v r. 2014 to bolo ešte vo výške 31 442 €).

2.4. **Iné nedaňové príjmy** dosiahli 8 695 951 €, (v r.2014 vo výške 5 852 531 €), stručne zhrnuté – nenaplnené očakávaná, ale skvelý medziročný vývoj. V priebehu roka bol rozpočet zvyšovaný. Napriek jeho nenaplneniu by si úspech medziročného nárastu príjmov o takmer tri mil. € zaslúžil obsažnejší komentár.

2.5. Medzi nedaňové príjmy patria aj **kapitálové príjmy** (z predaja majetku), ktorých rozpočtovanie je každoročne potrebné z dôvodu dofinancovania potrieb mesta v kapitálovej oblasti (každý subjekt majetok získava, ale aj nepotrebný majetok predáva). Kapitálové príjmy z predaja nehnuteľného majetku dosiahli 1 339 562 € (v r.2014 vo výške 3 997 022 €) a dosiahli tak zrejme historické minimum. Boli plnené na už znižovaný rozpočet na 43,7 % s medziročným indexom 0,335. Ani v predchádzajúcom roku neboli naplnené. Výpadok predstavuje vyše 3,6 mil. € na pôvodný rozpočet roku 2015. Dosiahnutý medziročný pokles a nenaplnenie rozpočtu sa síce dá hodnotiť negatívne, avšak na druhej strane mesto majetok (aj keď zrejme momentálne nepotrebný) má naďalej k dispozícii. V komentári je uvedené, že významné nenaplnenie je spôsobené neodsúhlasením predaja

areálu na Bazovej ulici, medzičasom sa už hovorilo o iných, pre mesto výhodnejších alternatívach s jeho nakladaním, napr.: pre výstavbu náhradných bytov alebo o jeho predaji až po zmene územného plánu. Na tomto mieste je vhodné zdôrazniť, že napriek významnejšiemu nenaplneniu príjmov z predaja majetku skončilo mesto vo vysokom celkovom prebytku.

Bežné a kapitálové granty a transfery dosiahli hodnotu 93 122 619 € (v r.2014 vo výške 56 317 976 €). Boli plnené na rozpočet 83,6 % s indexom 1,65 voči r. 2014. Nenaplnenie príjmov o 16,4%mil. € nie je primerane komentované. Pritom bežné granty a transfery boli v príjmoch naplnené na 98,9% na rovnakej úrovni ako v predchádzajúcom roku, ale kapitálové len na 74,10 %. Pre obyvateľov mesta najpriaznivejšia správa hodnoteného roka je zoštvornásobenie príjmov z kapitálových grantov a transferov oproti roku 2014. Komentár vo forme vymenovania kapitálových grantov sa nachádza na str. 8 bez ambície zdokumentovať, ktoré granty sa nenaplnili. Nakoľko napr.: suma 42 936,7 tis. € na str. 8 sa zhoduje so sumou uvedenou v prvku 2.5.2. na str. 36 je zrejme, že peniaze obdržané na financovanie NS MHD sa bezo zbytku minuli. Pri letnom overení bankového účtu však sú na ňom aj zdroje, nevyčerpané účelové prostriedky zo štátneho rozpočtu a z prostriedkov z EÚ, ktoré sa pri usporiadaní prebytku vylučujú. Týkajú sa zrejme iných projektov. K tomu je uvedená zaujímavá informácia na str. 152. Granty z EÚ fondov sa rozpočtovali na viac ako 73 mil. €, rozpočtovými opatreniami sa upravil rozpočet na 68,7 mil. € a skutočné čerpanie bolo 50,8 mil. €.

3.PRÍJMY Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ

V oblasti príjmov z finančných operácií, ktoré za rok 2015 dosiahli objem 59 707 563 €, došlo k naplneniu rozpočtu na 98,9 %. V textovej časti hodnotiacej správy (str. 8) sa uvádza podrobne, ako boli tieto príjmy plnené, avšak podobne ako v minulom roku v prípade prevodov z peňažných fondov nie je nijako vysvetlené ich nenaplnenie (54,3% na upravený rozpočet).

Príjmy a výdavky vrátane finančných operácií vykazujú prebytok hospodárenia vo výške 7 347 031 € voči nulovému prebytku, ktorý bol rozpočtovaný. V súlade s metodikou členenia rozpočtu obcí, t.j. bez finančných operácií, je výsledkom hospodárenia za rok 2015 schodok vo výške 9 927 032 € (v roku 2014 bol schodok 1 110 840 €) pri celkovo dosiahnutých príjmoch bez finančných operácií 290 561 107 € (v roku 2014 boli 238 602 695 €).

II. VÝDAVKY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA

Zo zákona je možné bežný rozpočet čerpať len do jeho schválenej výšky. Preto sa v priebehu roka finančné prostriedky mohli čerpať len v rámci možností rozpočtu, čo mesto aj dodržiava. Bežné príjmy (skutočnosť) dosiahli čiastku 238 108 614 €. Bežné výdavky (BV) dosiahli v hodnotenom roku 214 877 531 €. Rozpočet BV nebol naplnený, ale zaznamenal priaznivý medziročný nárast. Medziročný index nárastu BV bol voči roku 2014 dvojnásobný.

Bežné výdavky dosiahli úroveň 71,51 % celkových výdavkov hlavného mesta. Bežné výdavky neboli dočerpané v žiadnom programe, najmä však v programe územný rozvoj (16,9%) a v programe rozvojové projekty a podpora podnikania (41,5%), zohľadniac hľadisko objemu nedočerpania to bolo v programe Moderný úrad pre ľudí takmer o 1,6 mil. €.

v tis. €	rok	Bežné výdavky	Mzdy, platy (610)		Poistné (620)		Tovary a služby (630)		Bežné transfery (640)		Splácanie úrokov (650)	
		1	2	(2:1)	3	(3:1)	4	(4:1)	5	(5:1)	6	(6:1)
Skutočnosť	2010	195 421 €	18 895 €	9,67%	6 494 €	3,32%	62 979 €	32,23%	105 679 €	54,08%	1 374 €	0,70%
Skutočnosť	2011	189 380 €	18 506 €	9,77%	6 698 €	3,54%	59 588 €	31,46%	102 424 €	54,08%	2 165 €	1,14%
Skutočnosť	2012	187 684 €	18 663 €	9,94%	6 897 €	3,68%	56 842 €	30,29%	102 949 €	54,85%	2 333 €	1,24%
Skutočnosť	2013	202 844 €	18 752 €	9,24%	6 790 €	3,35%	60 987 €	30,07%	114 421 €	56,41%	1 895 €	0,93%
Skutočnosť	2014	206 802 €	20 096 €	9,72%	7 498 €	3,63%	59 591 €	28,82%	117 739 €	56,93%	1 879 €	0,91%
Schválený rozpočet	2015	212 459 €	21 998 €	10,35%	7 992 €	3,76%	63 465 €	29,87%	116 963 €	55,05%	1 030 €	0,48%
Upravený rozpočet	2015	218 948 €	21 769 €	9,94%	8 052 €	3,68%	65 067 €	29,72%	121 986 €	55,71%	1 080 €	0,49%
Skutočnosť	2015	214 878 €	21 248 €	9,89%	7 891 €	3,67%	62 502 €	29,09%	122 485 €	57,00%	752 €	0,35%
Schválený rozpočet - skutočnosť	2015	-2 419 €	751 €	-	101 €	-	963 €	-	-5 523 €	-	278 €	-
Upravený rozpočet - skutočnosť	2015	4 071 €	522 €	-	161 €	-	2 565 €	-	-499 €	-	328 €	-
% plnenia na upravený rozpočet	2015	98,14%	97,60%	-	98,00%	-	96,06%	-	100,41%	-	69,65%	-
Medziročná zmena (2015-2014)	-	8 075 €	1 152 €	-	393 €	-	2 911 €	-	4 746 €	-	-1 127 €	-
INDEX 2015 / 2014	-	1,04	1,06	-	1,05	-	1,05	-	1,04	-	0,40	-
INDEX 2015 / 2013	-	1,06	1,13	-	1,16	-	1,02	-	1,07	-	0,40	-
INDEX 2015 / 2012	-	1,14	1,14	-	1,14	-	1,10	-	1,19	-	0,32	-
INDEX 2015 / 2011	-	1,13	1,15	-	1,18	-	1,05	-	1,20	-	0,35	-
INDEX 2015 / 2010	-	1,10	1,12	-	1,22	-	0,99	-	1,16	-	0,55	-

Tabuľka bežných výdavkov v ekonomickom členení (r.2010 -2015)

Z vyššie uvedenej tabuľky je zrejma štruktúra členenia BV podľa ekonomickej klasifikácie. Prírastok BP, podobne ako v minulosti, sa ako ich prebytok použil predovšetkým na financovanie investícií. Deflácia v roku 2015 však pomohla v tom, že v roku 2015 sa dal nakúpiť za rovnaký peniaz ako v roku 2014 ten istý objem tovarov a služieb, BV vynaložené v roku 2014 sa nedajú bez potrebnej korekcie zrovnáť s podobným číslom v roku 2013 či 2010. Treba zdôrazniť, že potreba účelnej orientácie na efektívnejší manažment príjmov musí nadobúdať väčší význam popri preukázateľnom úsilí mesta hľadať vnútorné rezervy s cieľom získania vyššieho objemu zdrojov financovania výdavkov mesta. Štruktúra ekonomického členenia sa významnejšie v jednotlivých rokoch nemenila, možno však podčiarknuť dva pozitívne trendy, a to trend absolútneho i podielového nárastu bežných transferov od roku 2013, opäťovne v roku 2014 aj v roku 2015, a trend poklesu splácania úrokov taktiež od roku 2013 do roku 2015, kde klesli v rámci štruktúry a medziročne sa znížila ich absolútna výška a nedočerpal sa ich rozpočet r. 2015. V roku 2013 dosiahli Mzdy a platy pokles v rámci ekonomického členenia nákladov a v roku 2014 sa hodnota podielu vrátila na úroveň porovnateľnú s predchádzajúcimi rokmi. Index tovarov a služieb vypovedá, že ani v roku 2015 (ani v rokoch predchádzajúcich) nevynaložilo mesto na tovary a služby sumu vyššiu ako v kritickom roku 2010. Aj v štruktúrálnej skladbe poklesol podiel Tovary a služby v rokoch 2014 a 2015 na najnižšiu úroveň sledovaného obdobia. Už v roku 2014 som naznačil, že vývoj voči rokom predchádzajúcim signalizuje situáciu, ktorú by malo mesto podrobnejšie analyzovať. Aj s akcentom na skutočnosť, že údaje porovnávané voči roku 2010 sú neočistené o medziročnú infláciu a ich absolútna výška je v roku 2015 pod hodnotou roku 2010.

Podľa funkčnej klasifikácie najväčšie BV sú oddiel 04-ekonomická oblasť, 73 295 936 € (v roku 2014 to bolo 70 556 401 €), čo predstavuje 34,1 % (v roku 2014 to bolo takisto 34,1 %) celkových BV hlavného mesta. Hneď po nich nasledujú 01-všeobecné verejné služby vo výške 52 717 215 € (v roku 2014 to bolo 51 455 121 €), čo predstavuje 24,5 % (v roku 2014 to bolo 24,9 %) celkových BV mesta. Na tieto dve oblasti je vynaložená viac ako polovica BV mesta.

Schodok/prebytok bežného rozpočtu

Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014	2015
BP - rozpočet	189 437 224 €	193 510 940 €	204 066 126 €	207 213 740 €	221 801 691 €	240 253 604 €
BV - rozpočet	193 117 224 €	189 075 394 €	195 838 586 €	197 473 575 €	217 022 950 €	218 948 119 €
PREBYTOK (+) - rozpočet	-3 680 000 €	4 435 546 €	8 227 540 €	9 740 165 €	4 778 741 €	21 305 485 €
BP - skutočnosť	186 498 503 €	198 398 876 €	200 705 321 €	213 714 019 €	220 711 096 €	238 108 614 €
BV - skutočnosť	195 420 926 €	189 379 473 €	187 684 481 €	202 844 444 €	206 802 265 €	214 877 531 €
PREBYTOK (+) - skutočnosť	-8 922 423 €	9 019 403 €	13 020 840 €	10 869 575 €	13 908 831 €	23 231 083 €

Tabuľka poukazuje na vývoj od „bodu zlomu“, t.j. od r. 2010, odkedy sa rozpočtuje aj dosahuje sústavný a prevažne rastúci prebytok bežného rozpočtu. Etalónom pre nasledujúce roky je r. 2010, v ktorom štát umožnil vytvorenie schodku BP a BV už vo fáze prijímania rozpočtu. Potom tabuľka poukazuje na skutočnosť, že vo financovaní bežného života mesta cez BV sme prekročili v hodnotenom období úroveň roku 2010 až v roku 2013, v roku 2014 bol zaznamenaný mierny nárast, ale až v hodnotenom roku zreteľný nárast BV. Bol zaznamenaný aj ešte významnejší medziročný nárast prebytku rozpočtu aj dosiahnutého prebytku. Priaznivý výsledok v roku 2015 nič nemení na skutočnosti, že nastavenie systému financovania HM SR Bratislavy je problémové. V rokoch 2011 až 2015 mesto použilo ako zdroje krytia kapitálového rozvoja prebytky bežného rozpočtu v celkovej výške 73 949 371€. Teda rozvoj dlhé roky financujeme, v r. 2014 a 2015 spolufinancujeme, ukrajovaním z tvorby bežných zdrojov, pričom súčasne úverové zdroje sú dlhodobo na hornej hranici možného limitu. Je to dôsledok skutočnosti, že hoci mesto patrí k top regiónom v rebríčku HDP v Európe, zostáva na konci rebríčka hlavných miest Európskej únie z pohľadu finančných zdrojov v prepočte na obyvateľa. Hlavné mesto nemá finančné ohodnotenie plnenia funkcie hlavného mesta štátu a tiež nie je regiónom, čo je zriedkavý prístup európskych štátov k svojmu hlavnému mestu. Z toho pohľadu je poskytnutie bezúročnej návratnej finančnej výpomoci štátu (načasované do roku 2018) malinkou náplasťou. Bolo poskytnuté navyše v období, kedy sú úrokové sadzby aj tak na historickom dne a mesto dosiahlo v skutočnosti len ekonomický prínos z úrokového diferenciálu.

Kapitálové výdavky (KV) predstavovali v roku 2014 čiastku 32 911 270 € (v roku 2013 boli 19 189 938 €) a v roku 2015 narástli na 85 610 608 € najmä vďaka dokončeniu prvej etapy nosného dopravného systému vrátane rekonštrukcie starého mosta. Podiel (KV) bol 28,49 % z celkových výdavkov hlavného mesta. Podľa funkčnej klasifikácie najvyššie KV predstavuje oddiel 04-ekonomická oblasť, 79 883 762 € (v roku 2014 25 540 841 €), čo predstavuje 93,31 % celkových KV hlavného mesta. Tieto výdavky sú vecne komentované v rôznych častiach predkladaného ZÚ. Je treba oceniť, že aspoň v tejto oblasti je vzťah európskej únie a štátu v horizonte posledných rokov, najmä však v hodnotenom roku, priaznivejší ako v minulosti.

III. PLNENIE ROZPOČTU PODĽA PROGRAMOV

Výdavková časť záverečného účtu je veľmi podrobne hodnotená podľa jednotlivých programov. Hlavné mesto SR Bratislava podľa programovej štruktúry sleduje 12 programov (predtým

13, v r.2013 bolo 12 a r.2012 bolo 11 programov), ktoré sú členené vo viacerých podprogramoch. Podrobnosť, do akej hĺbky sleduje mesto svoj rozpočet, je daná najmä počtom jeho podprogramov a prvkov. Ten klesol v roku 2015 na 46 podprogramov, (predtým 61 ale r.2012 len 45 podprogramov) a 109 prvkov (predtým 133 a r.2013 bolo až 151 prvkov). Transparentnosť mesta sa dosahuje vďaka podrobným komentárom a tak má napĺňať zmysel, pre ktorý bol programový rozpočet zavedený zákonom 324/2007 Z. z. Vo svojom stanovisku sa v ďalšom dotknem tých miest plnenia programového rozpočtu, ktoré sú významné alebo sú z akéhokoľvek dôvodu otázne či problematické a súčasne podávam informáciu o vývoji od r. 2009, odkedy má stabilnú štruktúru a poskytuje teda porovnateľné hodnoty. Z tohto pohľadu hodnotenia sa opätovne na úvod pozastavím u podprogramu 2.1.Správa a údržba komunikácií. V tomto prípade je to hodnotovo, ale i rozsahom pokrývaných aktivít významný podprogram, ktorý prakticky nie je členený na prvky. Uvedený podprogram by si zaslúžil pre najbližšie obdobie rozpočtovania hneď niekoľko významných prvkov, ako napríklad údržba ciest, údržba mostov, údržba kolektorov, vodorovné a zvislé dopravné značenie, odvod dažďovej vody z komunikácií a pod. Táto zmena sa dá dosiahnuť aj v priebehu rozpočtového roka dokonca aj rozpočtovým opatrením primátora, nakoľko ide o ten istý program, podprogram a navyše bez dopadu na výšku rozpočtu. Tento príklad sa dá určite použiť aj pri iných podprogramoch.

Okrem ďalej uvádzaných dvanástich programov sa v roku 2014 realizoval prvý raz aj program pod č. 13 – Poslanecké priority. V roku 2015 už program poslanecké priority nebol samostatne rozpočtovaný. Nasledovných 12 prehľadov prezentuje výdavky uskutočnené v programových rozpočtoch uplynulých siedmich rokov.

1.PROGRAM: ÚZEMNÝ ROZVOJ MESTA

V rámci tohto programu je zabezpečovaný územný rozvoj mesta. Hoci je členený do piatich podprogramov a tie do niekoľkých prvkov, sedem strán komentárov hovorí o BV vo výške 27 881 €.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	Skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
162 615	337 793	201 157	63 139	69 538	103 959	27 881

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
63 242	577 644	1 622 913	0	0	0	0

2.PROGRAM: DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Z pohľadu celkových výdavkov mesta ide dlhodobou o rozhodujúci program. Z hľadiska programovej štruktúry predstavuje 32,4% BV a 93,4% KV mesta. V hodnotenom roku došlo ku medziročnému zvýšeniu BV (boli takmer vyčerpané), ale najmä KV (rozpočet KV bol však využitý len na 78,4 %). Príčina nedočerpania KV nie je zrozumiteľne komentovaná.

Program 2 je členený do šiestich podprogramov, ale prvkov je v ňom napriek vysokým rozpočtovaným hodnotám málo. S uznaním treba konštatovať, že po viacerých rokoch sú výdavky Podprogramu 2.1. Správa a údržba komunikácií podrobne a vecne komentované. Chýba už len zaradiť ich do prvkov, aby sme sa dozvedeli aj o ich rozpočtovaní.

Najvýznamnejšou položkou BV tohto programu sú výkony v oblasti mestskej hromadnej dopravy, ide o výdavky, ktoré rastú v oblasti bežných aj kapitálových výdavkov. DPB a.s. realizuje krytie nákladov v súčasnosti už v menšej miere vlastnými tržbami a vo väčšej miere financovaním z rozpočtu mesta. V systéme verejných financií to zodpovedá statusu príspevkovej organizácie. Vo vzťahu k občanovi mesta sa nič nemení na rastúcom krytí nákladov z mestského rozpočtu, znamená to, že Bratislavčania cez financie mesta naďalej dotujú cenu prepravy rôznym skupinám osôb, ktoré sa nepodieľajú na tvorbe zdrojov mesta. Ide nielen o študentov z okolia mesta a bývajúcich na internátoch či podnájmoch, ale aj o návštevníkov Bratislavy, vrátane osôb pracujúcich v meste bez trvalého pobytu. Vzťahy mesta s DPB a.s. sú komentované vecne, podrobne a zrozumiteľne, aj počnúc str. 140.

Najvýznamnejšou položkou KV tohto programu sú výdavky Podprogramu 2.5. Na piatich stranách sa nachádza podrobný vecný komentár výdavkov na dopravnú infraštruktúru členený do dvoch prvkov. Pre účely záverečného účtu je komentár vyčerpávajúci.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
69 004 701	66 302 442	63 622 525	58 271 793	67 340 818	66 535 317	69 723 928

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
49 340 728	11 386 388	4 020 522	9 350 978	13 416 345	25 586 034	79 986 148

3.PROGRAM: BEZPEČNOSŤ A PORIADOK

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
6 252 794	6 671 484	6 667 713	6 497 402	5 798 257	6 481 819	6 496 144

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
200 700	0	0	23 737	260 092	186 323	83 208

Výdavky na bezpečnosť a poriadok sa týkajú takmer výhradne mestskej polície a čerpanie rozpočtu bolo na úrovni predchádzajúceho roka, pričom na upravovaný (znižovaný) rozpočet bola dosiahnutá úspora viac ako 130 tis. €. Týkala sa každého z troch podprogramov.

4.PROGRAM: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Z pohľadu celkových výdavkov ide dlhšie obdobie o tretí najvýznamnejší program mesta. Je to program bohato členený, aj veľmi konkrétne komentovaný. V ostatnom stanovisku som kritizoval prvok 4.1.4. Likvidácia čiernych skládok. Jeho plnenie dosiahlo hodnotu 25 tis. €, pričom program bol plnený len na 44,5%. Aj pre tento rok bol rozpočet podobný, ako v neplnenom roku predchádzajúcom. Opakované neplnenie sa vyriešilo znížením rozpočtu. Zrejme mesto vyriešilo problém odstraňovania čiernych skládok inak, čo sa však v komentári presnejšie neuvádza. Celkove sú komentáre vecné.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
34 142 313	32 839 191	33 713 665	33 400 373	36 924 460	35 457 840	37 236 653

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
682 835	344 609	25 508	40 000	150 000	0	50 000

5.PROGRAM: NAKLADANIE S MAJETKOM A BÝVANIE

V tomto programe sa stretáva široká paleta služieb zabezpečovaných HMSR Bratislava, počnúc verejným osvetlením, cez pohrebníctvo, PO GIB až po správu a starostlivosť o mestský bytový fond. Plnenie BV mierne vzrástlo, ale rozpočet sa nedočerpal. Program je veľmi podrobne komentovaný.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
11 897 094	10 966 964	9 630 764	9 756 613	12 667 153	11 309 017	11 867 408

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
1 494 793	1 234 908	25 368	214 159	1 916 538	3 823 913	200 824

6.PROGRAM: KOMUNIKÁCIA, MARKETING A CESTOVNÝ RUCH

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
1 620 748	1 610 652	1 227 952	1 384 274	1 474 468	1 564 366	1 387 900

Dlhšiu dobu patrí k najmenším programom s mierne kolísajúcim objemom BV, v roku 2015 sa dostal na úroveň roka 2012. Rozpočet bol čerpaný na 94,2 %, v rámci neho podpora cestovného ruchu na 100%. Tento program je vecne komentovaný. V hodnotenom roku rozpočet nepredpokladal kapitálové výdavky.

7.PROGRAM: KULTÚRA

Od roku 2012 klesalo čerpanie zdrojov na tento program. V priebehu hodnoteného obdobia došlo ku zastaveniu poklesu celkových výdavkov. Bežný aj kapitálový rozpočet bol takmer vyčerpaný. Komentáre sú vecné a presné.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
7 665 860	7 426 515	6 421 688	6 086 684	5 072 381	5 159 972	5 314 303

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
7 862 862	5 316 815	1 353 471	1 916 932	1 951 624	196 194	91 247

8.PROGRAM: ŠPORT

Tento program v oblasti bežných výdavkov klesol pod úroveň roku 2013. Vnútorne úspory PO STARZ (ktorá je takmer výlučnou súčasťou nákladov tohto programu) prispeli ku zníženiu BV. Nie bezvýznamnou mierou si STARZ vytvára zdroje z podnikateľskej činnosti a používa ich aj na dofinancovanie hlavnej činnosti. Hodnoty kapitálových výdavkov vytvárajú zdanie, že sa do športu investuje. Nie je tomu tak. Presný komentár je na str. 80. Asi je vhodné doplniť (nad rámec záverečného účtu), že v najbližších troch rokoch čakajú mesto významné splátky pre PO GIB, ktoré však len doriešia starý problém dofinancovania zimného štadióna a objavia sa opäť vo výdavkoch prvku 8.2.3.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
1 877 653	1 654 819	1 636 777	1 742 269	1 796 320	1 820 553	1 766 160

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	Skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
23 470 067	47 092 849	4 133 513	3 728 764	635 529	2 057 846	1 771 246

9.PROGRAM: VZDELÁVANIE A VOLNÝ ČAS

Z pohľadu celkových výdavkov mesta ide o dlhodobu druhý najvýznamnejší program, ktorý rastie z roka na rok, v hodnotenom roku sa v ňom realizovala už viac ako štvrtina BV mesta. V absolútnom vyjadrení došlo k medziročnému nárastu o takmer o 4,4 mil. € v roku predchádzajúcom a v tomto roku nasledoval rast viac ako tri mil. €. Nárast výdavkov z mesta odchádza cez transfery mestským častiam a na rastúce financovanie súkromného školstva, zatiaľ čo originálna kompetencia mesta, výdavky na CVČ a umelecké školy, rastú len v rámci povinnej valorizácie. Tento program zaznamenal aj vysoké čerpanie rozpočtu celkových výdavkov. Je to zapríčinené napätými rozpočtami

našich šesťnástich školských zariadení, ktoré dočerpávajú rozpočet na doraz. Posledné zreteľa hodné KV do školstva v rámci originálnych kompetencií realizovalo mesto v roku 2009.

Bežné výdavky CVC a ZUŠ v zriaďovateľskej pôsobnosti hlavného mesta na zabezpečenie originálnych kompetencií vykazovali výšku 9 102 157,00 € a čerpanie takmer na 100,0%. Vyššie čerpanie o takmer 470 000,00 € sme zaznamenali vo výdavkoch na financovanie súkromného školstva. Najväčšie finančné prostriedky sa použili v podprograme 9.4. - Ostatné školstvo a aktivity v čiastke 35 845 735,00 €. Z tejto sumy bol poskytnutý transfer vo výške 35 741 325,00 € jednotlivým MČ na prenesený výkon štátnej správy. Finančná situácia mestských školských zariadení nie je veľmi priaznivá. Prejavuje sa aj v schválenom rozpočte na rok 2016. Najmä centráram voľného času boli schválené BV, ktoré ani v jednom prípade nedosiahli skutočnosť roku 2015 a vykazujú index 2016/2015 od 87,03 do 99,73.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
39 067 682	40 041 306	41 222 361	43 278 622	47 397 810	51 147 328	54 518 092

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
1 211 245	221 861	111 882	41 490	275 495	39 775	277 117

10.PROGRAM: SOCIÁLNA POMOC A SOCIÁLNE SLUŽBY

V tomto programe, patriacom medzi väčšie, ide o veľmi vyrovnané výdavky v dlhom časovom horizonte s miernym rastom u bežných výdavkov. U kapitálových výdavkov rozpočtu dochádza od roku 2011 k zreteľným poklesom, ktorých dno bolo dosiahnuté práve v hodnotenom období.

Bežné výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
9 230 003	9 276 016	9 661 368	9 529 928	10 001 684	10 604 768	11 121 172

Kapitálové výdavky (v €)						
skutočnosť 2009	skutočnosť 2010	skutočnosť 2011	skutočnosť 2012	skutočnosť 2013	skutočnosť 2014	skutočnosť 2015
1 042 604	3 004 016	1 174 098	932 774	485 428	246 834	173 677

Podprogram 10.1. Sociálna starostlivosť

Z BV tohto programu bolo dosiahnuté najvyššie čerpanie vo výške 10 894 042,00 € na sociálnu starostlivosť o seniorov a občanov odkázaných na zabezpečenie nevyhnutných životných potrieb v 7 domovoch seniorov a 5 zariadeniach bez právnej subjektivity. V rámci jednotlivých sociálnych zariadení poskytujúcich komplexnú starostlivosť o seniorov vykázali tieto výdavky obdobne ako v roku prechádzajúcom čerpanie takmer na 100,00 %. Najnižšie čerpanie oproti rozpočtu, obdobne ako v roku 2014, vykázal Petržalský domov seniorov Rusovská, a to 81,4 %. Nedočerpanie do výšky

rozpočtu je odrazom realizácie ďalších úsporných opatrení zariadenia, ktoré uhrádzalo viac menej iba platby za energie, potraviny a drobnú údržbu. Čerpanie v oblasti mzdových prostriedkov bolo ovplyvnené znížením počtu zamestnancov, fluktuáciou a dlhodobými práceneschopnosťami zamestnancov.

Príjmy mestských sociálnych zariadení, ktoré pozostávali takmer výhradne z úhrad klientov za ubytovanie, stravovanie a poskytovanie služieb, podobne ako v minulom roku takmer všetky tieto zariadenia splnili nad 100,00 %. Podprogramy a prvky celého programu sú komentované vecne a zrozumiteľne.

V minulosti som opakovane kládol otázku, či by z hľadiska objektívnejšieho pohľadu na zdroje financovanie sociálnych zariadení nebolo vhodné hodnotiť obdobné zariadenia rovnakým prístupom tak, aby bolo zrozumiteľne interpretovateľné ich financovanie z viacerých zdrojov. Nakoľko k tomu magistrát nepristúpil, predkladám takýto prehľad v tomto odbornom stanovisku:

Trojzdrojové financovanie mestských sociálnych zariadení

Názov zariadenia sociálnej služby	Poskytnutý FP (štátna dotácia)	%	Príjmy od klientov	%	Vrátené do ŠR	Disponibilné zdroje	Vrátené mestu	Dotácia mesta	%	Skutočné náklady
Domov seniorov ARCHA	425 204 €	30,5%	368 111 €	26,4%	3 340 €	793 315 €	0 €	599 629 €	43,0%	1 392 944 €
Petržalský domov seniorov	230 021 €	30,4%	206 182 €	27,3%	379 €	436 203 €	0 €	319 730 €	42,3%	755 933 €
Domov jesene života Hanulova	867 840 €	31,4%	782 105 €	28,3%	0 €	1 649 945 €	0 €	1 112 108 €	40,3%	2 762 053 €
Dom tretieho veku	984 703 €	71,3%	397 375 €	28,8%	25 217 €	1 382 078 €	1 850 €	0 €	0,0%	1 380 228 €
Domov seniorov Lamač	787 200 €	60,0%	448 687 €	34,2%	0 €	1 235 887 €	0 €	76 978 €	5,9%	1 312 865 €
Gerium	437 760 €	37,1%	324 732 €	27,5%	0 €	762 492 €	0 €	416 282 €	35,3%	1 178 774 €
Domov pri križi	675 840 €	47,3%	450 181 €	31,5%	0 €	1 126 021 €	0 €	302 024 €	21,1%	1 428 045 €

Z tabuľky je zrejماً finančná náročnosť jednotlivých zariadení pre mesto. Štyri zariadenia sa pohybujú medzi 35 až 43 percentnou potrebou dofinancovania mestom, tri medzi 0 až 21 percentami.

11.PROGRAM: ROZVOJOVÉ PROJEKTY A PODPORA PODNIKANIA

V tomto programe sa rozpočtujú významné výdavky na rozvojové projekty, čerpané žiaľ len na niečo vyše 40%. Je síce úplne podrobne popísaný, z čoho pozostáva, ale nakoľko podprogram nie je rozpočtovaný do prvkov, nie je vyhodnotiteľný, prečo nebol vyčerpaný. Ďalší podprogram je pomerne nevýznamný, ale pomerne popísaný, žiaľ dosť ťažké je pochopiť jeho podstatu a význam. Tretí podprogram, ako aj minulý rok, uvádza len ciele a ukazovatele bez ich finančného vyjadrenia, náklady súvisiace s auditom sa nachádzajú na inom mieste, doporučené zosúladiť vecnú a finančnú stránku nebolo akceptované. Jeden zo základných princípov programového rozpočtovania je však číselný a vecný súlad rozpočtovaných cieľov a úloh. Navzájom súvisiace či nadväzujúce by mali byť v jednom programe (podprograme).

Skutočnosť 2015	
Bežné výdavky (v €)	274 628
Kapitálové výdavky (v €)	2 365 282

12.PROGRAM: MODERNÝ ÚRAD PRE ĽUDÍ

Výdavky hodnoteného programu od roku 2013, keď medzioročne klesli o 19,8 % (v absolútnom vyjadrení pokles takmer o 3,4 mil. €) každoročne stúpajú. Ide o financovanie činnosti úradu, ktorého úlohou je zabezpečiť kvalitný a efektívny chod úradu.

Prvý podprogram o vnútornej správe je síce v BV podrobne popísaný, tiež však nevedno, prečo bol naplnený len na 82,3%. Na druhej strane KV boli na upravený rozpočet čerpané na 98,5%. Komentár pre KV je síce veľmi stručný, ale úplne výstižný.

Ani nasledujúci podprogram nijako nekomentuje dôvody dosiahnutia úspory vo výdavkoch na **rozvoj ľudských zdrojov**. Personálna oblasť magistrátu by mohla byť komentovaná podrobnejšie, napríklad ako v Podprograme 3.1 Verejný poriadok a bezpečnosť, kde je uvedený plánovaný priemerný prepočítaný stav zamestnancov, skutočný priemerný prepočítaný stav zamestnancov, fyzický stav zamestnancov ku koncu roka a pod. Na tomto mieste niekoľko informácií o platoch v meste: priemerná mzda za rok 2015 v mestských príspevkových organizáciách bola vo výške 842,3 €. Najvyšší medzioročný nárast bol zaznamnaný v ZOO, a to indexom 1,22 %. Najvyššia priemerná mzda bola vo výške 1 310 € v GIB-e a najnižšia priemerná mzda bola v Múzeu mesta Bratislavy, a to 521,00 €. Priemerná mzda v mestskej polícii bola vo výške 1 042,39 €. Magistrát v záverečnom účte neuvádza priemernú mzdu. Najlepšie komentovanou aj najvýstižnejšie rozobratou časťou tohto programu je Podprogram: 12.4 Finančné služby, chýba mi tam len výpočet ukazovateľa dlhu.

Pozornosť venovaná v uplynulom roku participatívne rozpočtu, skončila zdanlivo nulou. Komentár je však výstižný a vysvetľuje zrozumiteľne vecnú stránku aj jej vyčíslenie.

Bežné výdavky (v €)				Kapitálové výdavky (v €)			
Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015	Skutočnosť 2012	Skutočnosť 2013	Skutočnosť 2014	Skutočnosť 2015
17 094 610	13 642 242	14 270 448	15 143 262	33 403	98 887	68 021	611 859

V porovnaní s rokom 2011 sa v roku 2012 zmenila štruktúra programového rozpočtu, keď program č. 11 z roku 2011 s názvom Podporná činnosť a kontrola sa v roku 2012 rozčlenil na Rozhodovanie, manažment a kontrola a program č.12 s názvom Moderný úrad pre ľudí. Pre informáciu o vývoji výdavkov je uvedená nasledujúca tabuľka:

	Program 11: Podporná činnosť a kontrola (2011)			Súčet programov 11 a 12 (2012)	Súčet programov 11 a 12 (2013)	Súčet programov 11 a 12 (2014)	Súčet programov 11 a 12 (2015)
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Bežné výdavky	15 067 278 €	18 293 744 €	15 067 278 €	17 673 384 €	14 301 555 €	15 228 943 €	15 417 890 €
Kapitálové výdavky	2 396 986 €	910 251 €	904 019 €	87 353 €	98 887 €	68 021 €	2 977 141 €
spolu	17 464 264 €	19 203 995 €	15 971 297 €	17 760 737 €	14 400 442 €	15 296 964 €	18 395 031 €

Súčet programov 11 a 12 znázorňuje celkovú výšku výdavkov v novovzniknutých programoch v programovom rozpočte roku 2012, ktoré sa pre potreby štatistickej názornosti v tomto prípade spojili do spoločnej sumy.

IV. PREHĽAD O STAVE A VÝVOJI DLHU A ZÁVÄZKOV HMSR BRATISLAVY K 31.12.2015 V POROVNANÍ S ÚDAJMI K 31.12.2013 A 31.12.2014

Posúdenie vývoja zadĺženosti k 31.12.2015

V súlade so znením § 17, ods. 6 a 9 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mestský kontrolór preveruje dodržiavanie podmienok na prijatie návratných zdrojov financovania z dôvodu, že HMSR Bratislava môže prijať úvery len za splnenia týchto podmienok:

- a) celková suma dlhu územnej samosprávy ku koncu rozpočtového roka neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka, pričom platia ďalšie obmedzujúce opatrenia na základe zákona 583/2004 §17 ods.13, ktoré sú odložené do roka 2017
- b) suma ročných splátok návratných zdrojov financovania vrátane úrokov neprekročí 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Dlh mesta, splátková rezerva a náklady s dlhovou službou mesta k 31.12.2015

Pri prijímaní rozpočtu na rok 2015 som v súvislosti s vývojom dlhu konštatoval, že vývoj úrovne ukazovateľov, vplyvom dlhodobého a rastúceho zvyšovania bežných príjmov od roku 2011 a vplyvom pravidelného splácania dlhu vo výške 5 mil. € ročne, začal naberať pozitívny smer. Bolo to nevyhnutné v situácii, keď sme neplnili podmienku uvedenú v písmene a). V roku 2012 sa ukazovateľ celkového zadĺženia dostal pod hranicu 60 % úrovne bežných príjmov predchádzajúceho roka. Vývoj ukazovateľa dlhu mesta pre rok 2015 umožnil načerpať nové úverové zdroje vo výške 17,5 mil. €.

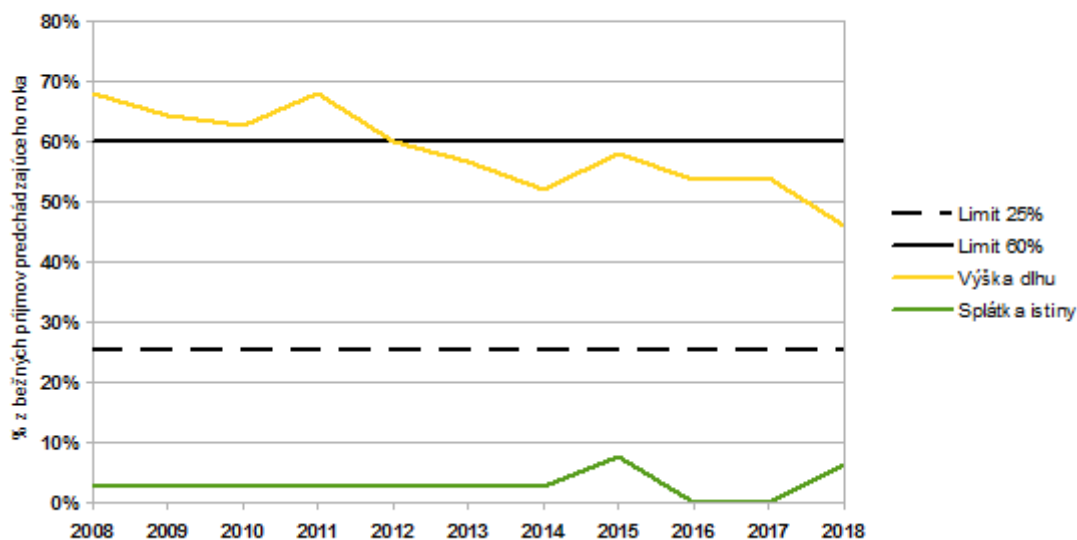
Celková suma dlhu HMSR Bratislavy ku koncu rozpočtového roka 2015 bola 127 311 500 € (ku koncu roka 2014 to bolo 110 811,5 tis. €), bankový dlh voči Prima banke vo výške 41 433 500 € bol hneď na začiatku hodnoteného roka refinancovaný novým a výhodnejším úverom od ČSOB, ktorá sa potom stala jedinou tuzemskou finančnou inštitúciou poskytujúcou úver mestu.

- (1) ukazovateľ dlhu sa znížil v rokoch 2013/2014 z hodnoty z 56,55 % na 51,85 % a v roku 2015 stúpil na 57,68 %, v absolútnom vyjadrení zadĺženosť stúpila o 17,5 mil. €,
- (2) splátky úrokov a platby s tým súvisiace vzrástli z 1 374 tis. € v roku 2010 na 2 333 tis. € v roku 2012 (kedy dosiahli sledované maximum), potom klesali a v roku 2015 klesli na historické minimum 752 176 €.

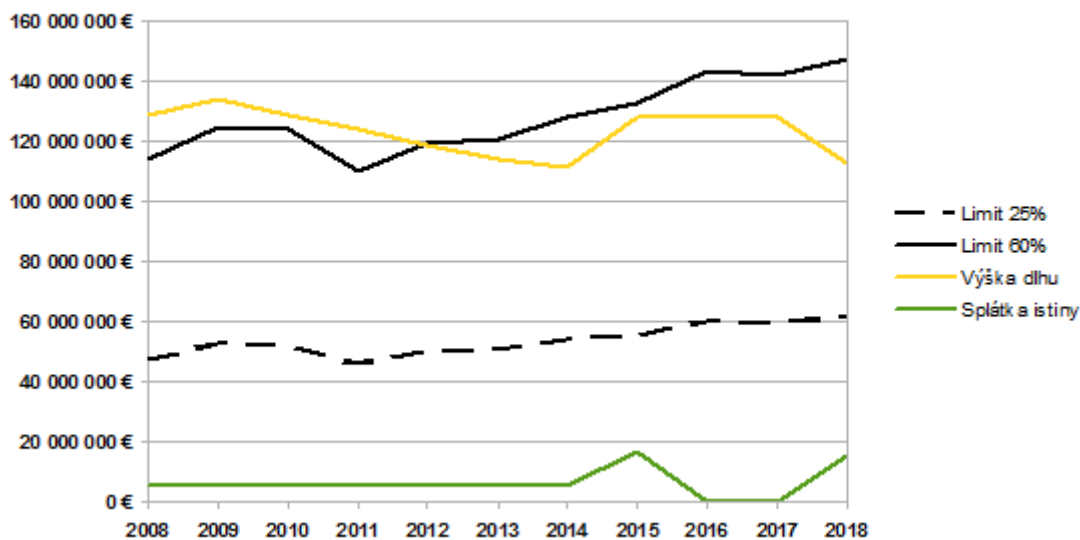
V roku 2015 bolo evidovaných 422 932 obyvateľov HMSR Bratislavy (v roku predchádzajúcom 419 678 obyvateľov) podľa zverejnených údajov ŠÚ SR. Dlh z bankového úveru bol na jedného občana mesta v roku 2010 vo výške 296,9 €, v roku 2011 vo výške 311 €, v roku 2012 vo výške 285 €, v roku 2013 vo výške 271,90 €, v roku 2014 bol vo výške 264,04 € a tento ukazovateľ tak dosiahol

najnižšiu úroveň v sledovanom období. V roku 2015 stúpol dlh na jedného občana na 301,02 € z dôvodu rýchlejšieho rastu výšky dlhu ako počtu obyvateľov.

Prehľad vývoja dlhu za roky 2008 - 2018 (od 2016 prognóza)



Prehľad vývoja dlhu za roky 2008 - 2018 (od 2016 prognóza)



Ako informáciu uvádzam aj niektoré ďalšie významné parametre pre priblíženie záväzkovej situácie HMSR Bratislava.

Mesto v porovnaní rokov 2010 až 2015 eviduje tieto vybrané skupiny záväzkov:

	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013	K 31.12.2014	K 31.12.2015
Krátkodobé záväzky za rozpočtovú časť (mesto a RO)	27 293 235 €	37 987 500 €	53 496 403 €	44 176 584 €	40 029 771 €	30 682 138 €
Z toho: Dodávatelia	8 870 561 €	12 115 086 €	17 340 848 €	19 654 886 €	13 352 667 €	8 326 714 €

Hlavné mesto SR vrátane jeho rozpočtových organizácií dosiahlo k 31.12.2015 druhý najpriaznivejší stav od roku 2010 a u záväzkov voči svojim dodávateľom najpriaznivejší stav v sledovanom období. Z uvedenej hodnoty boli záväzky po lehote splatnosti vo výške 3 785 653 €, pričom medziročne poklesli záväzky po lehote splatnosti oproti roku 2014 o 4 350 009 €. Časť záväzkov v zmysle vzájomných dohôd bude započítaná s pohľadávkami v hodnote 290 761,99 €. Zápočty sa týkajú napríklad spoločnosti Zemeguľa, s.r.o., Krajského riaditeľstva PZ a spoločnosti BIOSCOP s.r.o.

	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013	K 31.12.2014	K 31.12.2015
Krátkodobé záväzky za príspevkovú časť	18 022 189 €	32 083 183 €	26 282 089 €	23 789 523 €	22 401 586 €	20 018 032 €
Z toho: Dodávatelia	16 554 864 €	30 365 242 €	24 689 819 €	22 353 130 €	20 853 170 €	18 844 313 €

Táto oblasť záväzkov je pomerne zrozumiteľne popísaná na str. 123, kde však chýba informácia o splatnosti týchto záväzkov, ktorá nastáva práve v troch ročných splátkach voči Slovenskej sporiteľni, a.s.

	K 31.12.2010	K 31.12.2011	K 31.12.2012	K 31.12.2013	K 31.12.2014	K 31.12.2015
Celkové krátkodobé záväzky mesto, PO a RO	45 315 424 €	70 070 683 €	79 778 492 €	67 966 107 €	62 431 357 €	50 700 170 €
Z toho: Dodávatelia	25 425 425 €	42 480 328 €	42 030 667 €	42 008 016 €	34 205 837 €	27 171 027 €

V. ZÚČTOVANIE FINANČNÝCH VZŤAHOV K ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA SR BRATISLAVY ZA ROK 2015

Rozpočtové organizácie všetky svoje príjmy v priebehu roka odvedli do rozpočtu mesta a výdavky hradili z poskytnutých dotácií. Príspevkové organizácie (PO) uhradili svoje výdavky z vlastných príjmov a príspevku mesta a vykonávajú zúčtovanie s rozpočtom zriaďovateľa. V oboch prípadoch až na malé výnimky. Počet PO vykazujúci záporný hospodársky výsledok v oblasti hlavnej činnosti sa znižuje. V roku 2012 stratu vykázalo 5 organizácií. Rok 2013 zaznamenal najlepšiu situáciu, keď stratu vykázali iba STARZ a Marianum. Tie isté dve PO vykázali stratu z hlavnej činnosti aj v roku 2014 a 2015. Nakoľko sa v hodnotenom roku pridali aj Mestské lesy a Galéria, kumulovaná strata všetkých PO z hlavnej činnosti stúpila zo 150 171 € v r. 2014 na 186 352,50 € v roku 2015. Mesto síce nedofinancovalo svoje PO v činnosti, za účelom ktorej ich zriadilo, oceňujem však skutočnosť, že danú situáciu preverovalo a navrhlo opatrenia, ktoré boli prijaté. PO STARZ a Marianum vytvorili dostatočne vysoký zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení, z ktorého vykryjú straty zo zisku z hlavnej činnosti, aj Mestské lesy si čiastočne pokryjú stratu z hlavnej činnosti zo zisku po zdanení. Celkový zisk všetkých PO z podnikateľskej činnosti po zdanení dosiahol výšku 135 567,49 €, čo predstavuje len tretinu zisku dosiahnutého v roku 2014 (386 248 €), v roku 2013 bol kumulovaný zisk PO po zdanení 445 515 €. Okrem už uvedených PO, ktorým sa navrhuje zisk z podnikateľskej činnosti ponechať na vykrytie strát z minulých rokov, ostatné organizácie odvedú zisk vo výške 32 198,56 € do rozpočtu mesta. Tento raz však žiadna PO nepríde o zisky, lebo mesto sa rozhodlo straty dofinancovať z rozpočtu mesta a zisky vrátiť PO na bežné výdavky, mimo ZOO, ktorá ich dostane na KV a to ešte aj navýšené na zrealizovanie chovného zariadenia pre vlka európskeho.

Príspevok poskytnutý z rozpočtu mesta na bežné výdavky sa navrhuje vysporiadať vo výške skutočného čerpania, t.j. 13 269 352,82 €. (v roku 2014 to bolo 13 116 355 €). Odvod vo výške 29 897,73 € sa predpisuje PO GIB, nakoľko nedočerpala príspevok. Finančné usporiadanie kapitálového transferu PO GIB je obšírne komentované. Ešte je potrebné uviesť, že nie všetkým PO bol poskytnutý príspevok vo výške rozpočtu (STARZ, GIB).

HMSR Bratislava vykonávalo aj podnikateľskú činnosť, je popísaná na str. 139 v súlade s požiadavkami zákona. Výsledkom hospodárenia podnikateľskej činnosti bol zisk pred zdanením vo výške 49 993 €, ktorý stúpol voči roku 2014 o temer 10 tis. €.

Schvaľovaný záverečný účet vykazuje prebytok celkového hospodárenia mesta, ktorého usporiadanie je predkladané nasledovne:

V súlade s § 16 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, nevyčerpané prostriedky poskytnuté v rámci účelových dotácií sa z prebytku rozpočtu vylučujú, výška prebytku pre účely tvorby peňažných fondov predstavuje 6 328 558,30 €. V porovnaní s rokom 2014, kedy bola disponibilná výška prostriedkov 1 018 357,95 €, v roku 2015 je to o 5 310 200,35 € viac.

Suma 6 328 558,30€ sa navrhuje prerozdeliť do nasledovných fondov:

Rezervný fond	5 892 991,41 €
Fond rozvoja bývania	428 286,66 €
Fond statickej dopravy	1 489,43 €
Fond na podporu rozvoja telesnej kultúry	5 790,80 €

Zdôvodnenie návrhu prerozdelenia prebytku je zrozumiteľne komentované na str. 144

Nasledovná tabuľka dokumentuje vývoj „prebytku na rozdelenie“ v uplynulých rokoch:

Schodok(-) prebytok (+)	2010	2011	2012	2013	2014	2015
• bežného rozpočtu	-8 922 423 €	9 019 403 €	13 020 840 €	10 869 575 €	13 908 831 €	23 231 083 €
• kapitálového rozpočtu	-9 670 116 €	-4 576 585 €	-6 911 211 €	-4 281 858 €	-15 019 671 €	-33 158 115 €
• finančných operácií	23 030 671 €	-654 625 €	-4 041 233 €	-3 478 405 €	2 191 278 €	17 274 063 €
Celkový prebytok	4 438 132 €	3 788 193 €	2 068 396 €	3 109 312 €	1 080 438 €	7 347 031 €

Tabuľka poukazuje na skutočnosť, že oddlžovanie mesta prebiehalo v rokoch 2011 až 2013. V ostatných dvoch rokoch výraznejšie rástol schodok kapitálového rozpočtu, v uplynulom roku sa viac ako zdvojnásobil. Ten narástol v malej miere nenaplnením kapitálových príjmov z predaja majetku, ale najmä zmenou skladby zdrojov financovania Nosného systému MHD. Prispel k nemu aj neúspešný tender na palubné počítače a označovače cestovných lístkov, na ktorý bolo vyčlenené ešte v marci schvaľovaným rozpočtom takmer 5 mil. € prevažne z európskych zdrojov, nakoniec však ich neúspešné obstarávanie trvajúce sedem rokov prispelo ku zvýšeniu schodku kapitálového rozpočtu, nakoľko ich mesto muselo obstarávať z vlastných zdrojov. Stav prebytku bežného rozpočtu si zachováva vysoké hodnoty a má rastúci charakter. Ešte treba uviesť, že zatiaľ čo v rokoch 2011 až 2013 bol prebytok bežného rozpočtu použitý v stále väčšom pomere na vyrovnanie schodku finančných operácií, v roku 2014 a 2015 bol použitý spolu s prebytkom finančných operácií na krytie schodku kapitálového rozpočtu (teda investícií). Súčasne v roku 2015 výrazne narástol prebytok finančných operácií, čo znamená, že v roku 2015 sa mesto opäť významnejšie zadlžovalo (príjmy finančných operácií boli vyššie ako výdavky) v súlade so zákonom 583/2004, § 17, ods.6 písm. a) zákona č. ale s termínom splatnosti 10 mil. € v roku 2018.

Popis použitia fondov v roku 2015 je uvedený na str.148 predkladacej správy ZÚ.

VI. ZÁVER

Podobne ako v rokoch predchádzajúcich, venovali zamestnanci ÚMK počas celého roka 2015 pozornosť aj stavu majetku, pohľadávkam a záväzkom. V rámci prípravy Stanoviska k návrhu záverečného účtu hlavného mesta SR Bratislavy za rok 2015 preto niekoľko konštatovaní ku bilancii a inventarizácii:

V súvahe za 2015 mesto bilancovalo majetok formou prehľadného usporiadania aktív a ich zdrojov krytia pasív v peňažnom vyjadrení. Zostavovalo z časového hľadiska riadnu súvahu, z hľadiska počtu účtovných jednotiek konsolidovanú súvahu a z hľadiska právnych noriem, súvahu v súlade so zákonom č. 431/2004 Z.z. o účtovníctve v z.n.p. V priebehu kalendárneho roka vznikalo v meste obrovské množstvo hospodárskych operácií, ktoré bolo povinné zaznamenávať ako účtovné prípady a to v čase, kedy vznikli a presne, aby bola zabezpečená dôsledná ochrana majetku. To znamená, že mesto by malo poskytovať verný a pravdivý obraz o jeho majetku a zdrojoch, zostavovať súvahu a výsledovku a takto zostavenú bilanciu v rámci ročnej účtovnej závierky ukladať do registra účtovných závierok (ďalej len RÚZ) v súlade s § 23 ods. 2 zákona o účtovníctve v z.n.p. Za rok 2015 mesto uložilo účtovnú závierku do RÚZ dňa 31.03.2016.

V súlade s ustanovením § 22 zákona o účtovníctve bol vykonaný audit účtovnej závierky, ktorý spoločnosť Deloitte Audit s.r.o odovzdala mestu dňa 27.04.2016. Výsledkom auditu je konštatovanie, že sa nezistili významné skutočnosti, ktoré by naznačovali, že HM SR nekonalo v súlade s požiadavkami zákona o rozpočtových pravidlách. Súčasne bol vyslovený záver, že mesto opravilo chyby, ktoré sa mu vytýkali v minulosti. Oprava chýb bola vykonaná v súlade s ustanovením § 26 ods. 3 zákona o účtovníctve a s § 15 Opatrenia MF o postupoch účtovania. Mesto vytvorilo opravné položky k pohľadávkam ku dňu závierky a ďalšie opravné položky vytvorilo po dni zostavenia účtovnej závierky. Z vyššie uvedeného postupu vyplynuli rozdiely medzi súvahou a predkladanou záverečnou bilanciou aktív a pasív za rok 2015.

Rozdiely v položkách majetku medzi súvahou ku dňu zostavenia účtovnej závierky a bilanciou aktív a pasív po dni zostavenia účtovnej závierky boli v časti **aktíva** nasledovné:

- **dlhodobý finančný majetok**, ktorého hodnota v súvahe k 31.12.2015 bola evidovaná vo výške 269 288 044,63 € sa po tvorbe a zaúčtovaní opravných položiek, ktoré mesto vykonalo, znížila:

- vo výške 1 891 698 € u podielových cenných papierov a podielov v dcérskej účtovnej jednotke

- vo výške 16 166 533 € u ostatného dlhodobého majetku tak, že pôvodná hodnota vo výške 11 556 477 € sa zvýšila doúčtovaním finančnej investície na krytie straty dopravnému podniku v sume 4 610 056 € a následne sa zaúčtovala opravná položka k celému objemu dlhodobého finančného majetku vo výške 16 166 533 €. Po týchto úpravách sa celkový dlhodobý finančný majetok znížil oproti roku 2014 o hodnotu ostatného dlhodobého majetku vo výške 11 556 477 € a 1 891 698 € spolu vo výške 13 488 176 € na výslednú hodnotu 255 839 869,00 € evidovanú k 31.12.2015.

- **u krátkodobých pohľadávok** v súvahe uloženej v RÚZ za rok 2015 bola evidovaná ich hodnota vo výške 36 634 955,24 €, pričom v bilancii aktív a pasív hlavného mesta je táto hodnota upravená na sumu 19 679 109 €. Rozdiel medzi KZ uvedeným v súvahe a KZ uvedeným v bilancii aktív a pasív

záverečného účtu vyplýva zo zaúčtovania opravnej položky k pohľadávkam z nedaňových príjmov obcí vo výške 8 738 464 €, dodatočným zvýšením opravných položiek vo výške 7 609 652 € (údaj vyplýva z poznámok k účtovnej závierke na strane 21), zaúčtovaním opravnej položky ku kapitálovému transferu so subjektmi mimo verejnej správy vo výške 2 543 517 € a preúčtovaním iných pohľadávok vo výške 1 938 854 €. V porovnaní s rokom 2014, kedy ich hodnotu mesto vykazovalo vo výške 104 167 483 €, došlo k zníženiu krátkodobých pohľadávok vo výške 84 488 374 €. Zo zostávajúcej hodnoty pohľadávok k 31.12.2015, predstavujú okrem iných krátkodobé pohľadávky:

- a) z nedaňových rozpočtových príjmov k 31.12.2015 sumu vo výške 11 187 592 €
- b) z daňových rozpočtových príjmov k 31.12.2015 sumu vo výške 4 640 620 €

Pohľadávky, ku ktorým mesto vytvorilo a zúčtovalo opravné položky v súlade s ustanovením § 26 ods. 3 zákona o účtovníctve, vznikali jednorazovými účtovnými zápismi minulých účtovných období bez doloženia popisu alebo účtovného dokladu. Neexistuje k nim žiadna dokumentácia ako napr. faktúra či zmluva. Rozdiely v položkách majetku medzi súvahou ku dňu zostavenia účtovnej závierky a bilanciou aktív a pasív po dni zostavenia účtovnej závierky boli v časti pasíva nasledovné:

- vlastné imanie, ktorého hodnota v súvahe k 31.12.2015 bola vo výške 1 205 864 335,70, pričom v bilancii aktív a pasív záverečného účtu je táto hodnota evidovaná vo výške 1 178 114 716 €. Rozdiel vyplýva zo zníženia nevysporiadaného výsledku hospodárenia za predchádzajúce obdobia vo výške 20 134 773 € a zníženia ostatných krátkodobých rezerv vo výške 4 595 384 €.

Mesto neuhradilo niektoré záväzky po splatnosti, pričom prebytok rozpočtového hospodárenia a stav bankových účtov vykázaných v súvahe mesta k 31.12.2015 (vo výške 20 638 090,08 €) naznačujú skôr zlepšujúcu sa situáciu vo financiách mesta. Uvedená suma však zahŕňa všetky účty aj fondové aj z európskych zdrojov, ktoré sú účelovo viazané a nesmú sa používať ako bežné finančné prostriedky. Na ZBU k 31.12.2015 mesto vykazovalo finančné prostriedky vo výške 6 079 143,97 €, ktoré museli byť k dispozícii pre platby faktúr súvisiacich s ukončením rekonštrukcie starého mosta.

Na vykonanie inventarizácie majetku hlavného mesta SR Bratislavy k 31.12.2015 vydal dňa 24.11.2015 primátor Rozhodnutie č. 31/2015. Podľa § 2 a taktiež podľa ustanovení zákona o účtovníctve bola inventarizácia vykonaná k 31.12.2015. Postup a priebeh vykonania inventarizácie bol stanovený v Rozhodnutí primátora mesta č. 25/2015, ktorým bola vydaná Smernica č. 5 „Smernica pre uskutočnenie Inventarizácie majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov hlavného mesta SR Bratislavy“. Inventarizácia bola vykonávaná v zmysle ustanovení §6 ods. 3, § 8 ods. 1, § 29, § 30 zákon č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve. Na niektoré otázky, nepresnosti či nejasnosti, už aj opakované, poukazujú niektoré konštatovania v úvodnom odseku záveru.

Podľa predložených dokladov, a to inventarizačného zápisu a inventarizačných súpisov bolo zistené, že inventarizácia bola vykonaná v súlade so zákonom o účtovníctve a rozhodnutím primátora k 31.12.2015.

Na základe výsledkov inventarizácie bol zistený:

- účtovný stav majetku ku dňu 31.12.2015 vo výške 188 185 008,34 €, majetok vedený v podsúvahovej evidencii vo výške 365 987 393,37 €, spolu vo výške 554 172 401,71 €.

- skutočný stav majetku ku dňu 31.12.2015 vo výške 135 860 115,98 €, majetok vedený v podsúvahovej evidencii vo výške 212 033 698,96 €, spolu vo výške 347 893 814,94 €.

Zistený inventarizačný rozdiel vo výške 204 513 932,35 € pozostával z prebytku vo výške 31,13 € a z manka vo výške 204 513 901,22 €. Inventarizačný rozdiel je stručne zdôvodnený v jednotlivých porovnávacích tabuľkách podľa účtovných skupín majetku. V porovnávacích tabuľkách je uvedené, že zistený inventarizačný rozdiel vo výške 345 925,98 € bude usporiadaný v roku 2016, k inventarizačnému rozdielu vo výške 50 214 311,96 € bola vytvorená opravná položka a rozdiel vo výške 153 953 694,41 € bude usporiadaný do 31.12.2017.

V predchádzajúcom období k 31.12.2014 bol inventarizačný rozdiel vo výške 142 640 994,60 €, teda nižší o 61 872 937,75 €. Tento rozdiel pozostáva najmä z výrazného rozdielu zisteného skutočného stavu účtov účtovnej triedy 3 – Zúčtovacie vzťahy 33, 34, 36 a 37, kde bola vytvorená opravná položka vo výške 49 309 947,76 €. Povinnosť účtovania opravných položiek vyplýva zo zákona o účtovníctve a tvorí sa na základe zásady opatrnosti, ak je opodstatnené predpokladať, že nastalo zníženie hodnoty majetku oproti jeho oceneniu v účtovníctve. V inventarizačnom zápise ústrednej inventarizačnej komisie (ďalej len ÚIK) je okrem iného uvedené, že opravné položky boli vytvorené hlavne z dôvodu, že sa nedal identifikovať stav účtov a chýba podporná dokumentácia. Náhodným výberom inventúrnych súpisov účtu 3784 – Pohľadávky bolo zistené, že je tam evidovaná aj pohľadávka vo výške 328 386,04 € voči spoločnosti Slovasfalt, spol. s r.o., ktorá bola uznesením MsZ č. 60/2007 zo dňa 29.3.2007 schválená na odpísanie. Napriek uvedenému, je v účtovnej evidencii (viac ako 9 rokov) stále evidovaná. U inventarizácie pohľadávok bolo ďalej zistené, že v účtovnej evidencii je vedená pohľadávka voči občianskemu združeniu Nadácia Technik vo výške 22 765,96 € na základe nájomnej zmluvy za neuhradené nájomné za roky 2010, 2011 a 2012. Predmetnou pohľadávkou sa útvar mestského kontrolóra zaoberal v Správe z kontroly č. 11/2013, ktorá bola predložená na rokovanie MsZ. V správe z kontroly je okrem iného konštatované, že nájomná zmluva bola uzatvorená na obdobie rokov 2002 – 2008. Nakoľko nájomca neodovzdal predmet nájmu v stanovenej lehote, mesto podalo na príslušný súd žalobu o vypratanie nebytových priestorov. Dňa 17.1.2011 hlavné mesto vzalo späť svoj návrh o vypratanie z dôvodu, že nájomca priestory odovzdal. Na základe uznesenia MsZ predložil riaditeľ magistrátu v roku 2014 a aj v roku 2015 Informáciu k správe o výsledkoch kontrol vykonaných ÚMK. Ani v jednej z nich sa však k predmetným pohľadávkam vyjadrenie nenachádza. Pritom ide o pohľadávky, ktoré sú podľa účtovnej evidencie za nájom v období, kedy už bola nájomná zmluva ukončená a priestory boli nájomcom vypratane. Predmetnou pohľadávkou sa zaoberala v roku 2015 aj pracovná skupina, ktorá bola vytvorená na základe Príkazu č. 11/2015 riaditeľa magistrátu na riešenie nedostatkov inventarizácie majetku a záväzkov k 31.12.2013 a k 31.12.2014. Napriek uvedenému vyššie bola predmetná pohľadávka stále vedená v inventúrnych súpisoch. Na týchto je uvedené, že nájomcovi bolo zaslaných celkom 61 upomienok. Opodstatnenosť výšky pohľadávky však pri inventarizácii nebola riešená.

Najvyšší inventarizačný rozdiel vo výške 153 953 694,41 € bol zistený u skupiny majetku vedenému v podsúvahovej evidencii a to na budovách zverených mestským častiam vo výške 174 992 691,34 €, na oprávkach k budovám zvereným mestským častiam vo výške 115 654 854,39 € a na pozemkoch

zverených mestským častiam vo výške 94 615 857,46 €. U všetkých troch položiek je uvedená poznámka, taká istá ako v predchádzajúcom období: „V module MAJETOK nie je doplnená evidencia majetku zvereného mestským častiam. Porovnanie a zosúladienie majetku sa vykonáva priebežne. Predpokladaná doba odsúhlasenia je do 31.12.2017“. V zápise ÚIK je uvedené, že je veľká pravdepodobnosť, že pri prechode do IS Noris v roku 2004 došlo k tomu, že hodnota majetku bola zúčtovaná, ale neboli k tomu vytvorené karty majetku a ich dodatočným vytvorením (asi v rokoch 2012 – 2013) sa zvýšila hodnota v podsúvahe ešte raz.

Druhý najvyšší inventarizačný rozdiel bol zistený u účtovnej triedy 3, tak ako je to popísané vyššie. Kontrolou inventúrneho súpisu nedokončených investícií, účet 042 – obstaranie dlhodobého hmotného majetku, bolo zistené, že došlo k jeho zvýšeniu oproti predchádzajúcemu obdobiu, a to z 148 511 297,31 € na 201 620 691,60 €. Podľa zákona o účtovníctve sa na tomto účte účtuje obstarávaný dlhodobý hmotný majetok a jeho technické zhodnotenie do času jeho uvedenia do používania. V inventúrnych súpisoch sa však nachádza aj majetok, ktorý je už niekoľko rokov v užívaní a aj tzv. „zmarené investície“, napr. v projektovej dokumentácii (PD). Nachádzajú sa tam napr.:

- demolácia cyklistického štadióna v hodnote 232 448,26 €, pred rekonštrukciou zimného štadióna,
- prenosná podlaha ICE COVERTAN SYSTEM v hodnote 209 770,00 € pre zimný štadión,
- PD z roku 2009 – preferencia električkovej trate Račianska v hodnote 110 514,75 €,
- Most Apollo v celkovej hodnote 99 077 787,82 €,
- rekonštrukcia zimného štadióna, prístupové komunikácie v hodnote 4 107 883,62 €.

Opravná položka na účte 094 042 bola vytvorená vo výške 44 585 004,51 €, na nezaradenú investíciu Most Apollo. K ostatnému majetku na tomto účte nie sú oprávky vytvárané vôbec. Čiastočne je to aj v poriadku, lebo tam nemajú byť a majú sa odpisovať podľa riadneho odpisového plánu. Podľa zákona o účtovníctve § 26 ods. 3 je účtovná jednotka povinná ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, upraviť ocenenie hodnoty majetku, vytvoriť rezervy a odpisovať majetok v súlade s účtovnými zásadami a účtovnými metódami. Na skutočnosť, že k majetku vedenému na účte 042 – nezaradené investície, nie sú (až na Most Apollo) vytvárané opravné položky, hoci je zrejmé, že je tam zaúčtovaný aj majetok, ktorý je už niekoľko rokov používaný, resp. ide o „zmarené investície“, bolo poukázané aj v predchádzajúcom stanovisku k záverečnému účtu.

Kontrolou niektorých inventúrnych súpisov bolo zistené, že na nich nie je vyznačené meno a podpis osoby zodpovednej za skutočný stav a v kolónke poznámka nie je nič uvedené. Z takto vyhotovených súpisov sa nedá jednoznačne určiť kým a čo bolo inventarizované. Napríklad inventúrny súpis 60140403, účet 7911 – neproduktívny náklad uhradený organizáciou, ktorý nebol postúpený zatiaľ na škodovú komisiu, neobsahuje meno a podpis osoby za zistený skutočný stav. Na tomto účte je okrem iného naúčtovaná čiastka vo výške 69 378,34 € za útvar 116070000. Podľa ústneho vyjadrenia zamestnankyne oddelenia účtovníctva a pohľadávok, ide o neproduktívny náklad po bývalej Hasičskej poisťovni (táto ukončila svoju činnosť v roku 2002). Ďalej napríklad inventúrny súpis číslo 6100311, na ktorom je inventarizovaná pohľadávka za predaj majetku vo výške 1 938 854,06 €, splatná 31.12.2017, taktiež neobsahuje meno a podpis osoby zodpovednej za skutočný stav. Uvedeným došlo

k nepostupovaniu podľa § 29 zákona č. 431/2002 Z.z. o účtovníctve a Rozhodnutia č. 25/2015 primátora mesta, podľa ktorých inventarizáciou účtovná jednotka overuje, či stav majetku, záväzkov a rozdielu majetku a záväzkov v účtovníctve zodpovedá skutočnosti.

Z inventarizácie záväzkov vyplynuli aj ďalšie neuhradené tzv. ostatné záväzky po lehote splatnosti, napr. u spoločnosti:

BIOSCOP spol. s r.o. na účte dodávateľa – dlhodobé zápočty so splatnosťou viac ako 365 dní vo výške 137 253,82 €. Záväzok mesto eviduje voči spoločnosti od roku 2000, kedy spoločnosť zaslala mestu návrh na „odpočet čiastky vo výške 4 137 631,75 Sk za náklady hradené nájomcom za rekonštrukčné práce a opravy“, čo v prepočte na eurá predstavuje sumu 137 344,21 a môže zodpovedať sume záväzku evidovanému v účtovníctve mesta k 31.12.2015. Posledná písomná dokumentácia medzi zmluvnými stranami sa uskutočnila dňa 23.09.2002, ktorým mesto oznamuje, že zaslalo nájomcovi dodatok č. 2 a 6 k pôvodnej zmluve. Týmto dodatkom sa znížil nájom na bývalé kino Odboj a kino Devín. Zo spisu nie je jasné, kedy bol zmluvný vzťah so spoločnosťou ukončený, nie je o tom žiaden písomný záznam a ani to nevyplýva z priloženej písomnej dokumentácie. Podľa výpisu z obchodného registra spoločnosť dňom 27.10.2015 zmenila obchodný názov z pôvodného obchodného mena BIOSCOP spol. s r.o. na Iscop s.r.o. K záväzku bola až v roku 2016 vytvorená a zaúčtovaná 100 % opravná položka v plnej výške.

Urbia ETA so splatnosťou viac ako 365 dní vo výške 11 024,58 €. Záväzok mesto eviduje zo dňa 25.03.2013, kedy bola podpísaná zámenná zmluva medzi mestom a predmetnou spoločnosťou. Zámennou zmluvou č. 038800571300 bola dohodnutá výmena novovytvorených pozemkov na strane mesta vo výmere 241 m² po 372,47 € za m² celkom vo výške 89 765,27 € (nehnutelnosť sa nachádza v k.ú. Staré Mesto), za novovytvorenú nehnuteľnosť vo vlastníctve spoločnosti URBIA ETA s.r.o. v celkovej výmere 259 m² po 389,15 € celkom vo výške 100 789,85 €. V súlade s čl. 2 zmluvy mala byť zámena predmetných pozemkov uskutočnená bez vzájomného finančného vyrovnaní. Vzhľadom na to, že ocenenie pozemku mesta je nižšie ako ocenenie pozemku spoločnosti URBIA ETA, nepeňažné plnenie dosiahnuté zámenou vo výške 11 024,58 € mesto malo účtovne odpísať do výnosov organizácie v čase účtovania o účtovnom prípade, najneskôr však pri inventarizácii za rok 2013. V inventarizácii za rok 2015 však mesto opakovane eviduje záväzok voči spoločnosti URBIA ETA. Tento finančný rozdiel bude vysporiadaný v roku 2016.

Záverom je možné konštatovať, že mesto vykonalo za rok 2015 riadnu inventarizáciu. Vyššie uvedené skutočnosti, aj doúčtovania po riadnej účtovnej závierke, svedčia o zrýchlenom napredovaní pri odstraňovaní problémov v účtovnej evidencii. Významný úspech predstavuje skutočnosť, že mesto pod dohľadom audítorov vykonalo opravu počiatočných stavov všetkých účtov, nakoľko v minulých účtovných obdobiach sa nevykonával ročný prevod konečných zostatkov účtov a počiatočné stavy boli do účtovníctva k 01.01. nasledujúceho kalendárneho roka zadávané v účtovnom systéme NORIS ručne. Najväčším úspechom účtovníctva roka 2015 je informácia, podľa ktorej 1.1. kalendárneho roka 2016 mesto prvý krát vykonalo riadny účtovný prevod konečných zostatkov súvahových účtov.

Posudzovaný záverečný účet je vypracovaný a predkladaný v súlade s platnými právnymi normami, spracovaný podrobnejšie a prehľadnejšie, ako v ostatných rokoch, podáva primeraný prehľad o príjmoch, výdavkoch a celkovom hospodárení v roku 2015.

Zákon č. 583/2004, § 16 (10) a (11) stanovujú, že prerokovanie záverečného účtu obce sa uzatvára jedným z týchto výrokov:

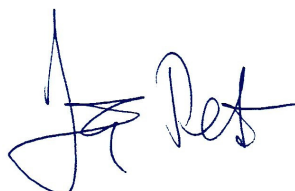
- a) celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad
- b) celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami

a ďalej, ak sa záverečný účet schváli s výhradami, obecné zastupiteľstvo je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov.

Na základe uskutočneného preverenia príjmov a výdavkov, hodnotiacej správy a hospodárenia mesta v roku 2015 o d p o r ú č a m mestskému zastupiteľstvu záverečný účet prerokovať a uzavrieť s výrokom „bez výhrad“

Vzhľadom k niektorým pripomienkam, ktoré boli v texte uvedené, odporúčam venovať pozornosť celoročne upresňovaniu rozpočtu príjmov. Odporúčam pravidelné upresňovanie programového rozpočtu v priebehu celého roka tak, ako tomu bolo aj v hodnotenom období. Rozpočtová disciplína u všetkých subjektov, ktoré sú zapojené v rozpočtovom procese, nie je len povinnosťou neprekročiť rozpočtové výdaje, ale aj v prípade ich nereálnosti zabezpečiť včas ich úpravu rozpočtovými opatreniami. Udržanie rozpočtovej rovnováhy je pre stabilizáciu mestských financií pretrvávajúcou úlohou aj nasledujúcich rokov.

Bratislava 21.6.2016



Ing. Peter Šinály
mestský kontrolór hlavného mesta SR Bratislavy

OBSAH

I. PRÍJMY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA.....	2
1. DAŇOVÉ PRÍJMY	3
2. NEDAŇOVÉ PRÍJMY A KAPITÁLOVÉ PRÍJMY	4
3. PRÍJMY Z FINANČNÝCH OPERÁCIÍ.....	5
II. VÝDAVKY ROZPOČTU HLAVNÉHO MESTA	5
III. PLNENIE ROZPOČTU PODĽA PROGRAMOV	7
1. PROGRAM: ÚZEMNÝ ROZVOJ MESTA.....	8
2. PROGRAM: DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	9
3. PROGRAM: BEZPEČNOSŤ A PORIADOK.....	9
4. PROGRAM: ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	10
5. PROGRAM: NAKLADANIE S MAJETKOM.....	10
6. PROGRAM: KOMUNIKÁCIA, MARKETING A CESTOVNÝ RUCH	10
7. PROGRAM: KULTÚRA	11
8. PROGRAM: ŠPORT.....	11
9. PROGRAM: VZDELÁVANIE.....	11
10. PROGRAM: SOCIÁLNA POMOC A SOCIÁLNE SLUŽBY	12
11. PROGRAM: Rozhodovanie, manažment a kontrola.....	13
12. PROGRAM: Moderný úrad pre ľudí.....	14
IV. Prehľad o stave a vývoji dlhu a záväzkov	15
V. Zúčtovanie finančných vzťahov k rozpočtu	18
VI. Záver.....	20